

Keuze uit de aanwinsten

Afb. 1. Tafelkastje van eike- en notehout.

H. 178 cm, Br. 119 cm, D. 57 cm.
NOORD-NEDERLAND, 3de kwart
17de eeuw.

Opn.: Het kastje is geheel versierd met kwabornament en bloem- en vruchtfestoenen.

Deze laatste hangen aan gestrikte linten met kwasten aan de uiteinden. Het onderstel, dat nagenoeg geheel van notehout is, is tevens versierd met vier cherubijnkopjes. Een dergelijk kastje bevindt zich in het bezit van de familie Six. Daarop komen motieven voor, die erop wijzen dat zulke kastjes voor een baby-uitzet gebruikt zijn (C. H. de Jonge und W. Vogelsang, *Holländische Möbel und Raumkunst von 1650-1780*, Den Haag 1922, afb. 220).

Herk.: Veil. Christie, Londen 15-3-1984, nr. 110, met afb.; Kunsth. Limburg, Brouwershaven. Aankoop 1985 (inv.nr. 1985-10).

Afb. 2 en omslag. Schommelwieg met hemel, van mahoniehout.

H. 198 cm, Br. 127 cm,
D. 54 cm.
NEDERLAND, 3de kwart
19de eeuw.

Opn.: De bekleding van

lichtbeige kunstzijde is naar oude voorbeelden door het atelier van het Rijksmuseum gereconstrueerd.

Herk.: Veil. Sotheby Mak van Waay, Amsterdam 15/22-12-1983, nr. 6564, met afb. Aankoop 1984 (inv.nr. 1984-67).

Afb. 3. Bestek, bestaande uit vork en mes, van goud met email en diamanten in een foedraal van robbevel met gouden montuur.

L. mes 15,5 cm, L. vork 14,6 cm, L. foedraal 17,8 cm.
Gew. mes 19 gr., gew. vork 26 gr., gew. losse vork 18 gr.
NOORD-NEDERLAND, 3de kwart
17de eeuw.

Merken: Op de naald van de losse vork: ruit waarin drie bolletjes (?); op lemme mes: niet geïdentificeerd teken.

Opn.: De handvatten van vork en mes zijn beide versierd met in reliëf geëmailleerde naturalistisch gekleurde bloemen, die twee ovale medaillons omgeven, het ene in email beschilderd met een vrouwenfiguur, het andere met een mannenfiguur. De gouden vork werd in de 19de eeuw vervangen door een drietandig exemplaar. De oorspronkelijke, tweetandige, bleef los bewaard.

Tent.: *Nederlands goud*,

Nederlands Goud- en Zilvermuseum, Utrecht 1963, nr. 22, afb. 8 en 9.

Herk.: Verz. ir. P. W. Voet; Kunsth. Premsela & Hamburger, Amsterdam. Aankoop 1981 (inv.nr. 1981-75).

Afb. 4. Theebus van zilver, zeshoekig.

H. 9 cm, Diam. 4,9 cm.
Gew. 144 gr.

DEN HAAG, 1695, meester onbekend.

Merken: Den Haag, Hollandse leeuw, jaarletter w = 1695, meesterteken een lam in ovaal (niet bij Voet, niet geïdentificeerd), herkeur cursieve 1, herkeur Z II.

Opn.: Dit is de vroegst bekende in Den Haag vervaardigde zilveren theebus. De vorm is ontleend aan voorbeelden van Chinees rood steengoed.

Herk.: Veil. Christie, Amsterdam 11/12-12-1984, nr. 736, met afb. Bruikleen van de Rijksmuseum-Stichting, 1984 (inv.nr. 1984-38).

Afb. 5. Lepelvaas van zilver met twaalf zilveren theelepels en glazen binnenbak.

Vaas: H. 15,6 cm, Br. 16,8 cm,
D. 13,5 cm.

Lepels: L. 14,7 cm.
Gew. 598 gr. (totaal).

ROTTERDAM, 1802, door CORNELIS KNUYSTING.

Merken: Op vaas: Rotterdam, Hollandse leeuw, jaarletter v = 1802, meesterteken C K in rechthoek = Cornelis Knuysting, herkeur gekroonde v, herkeur Z II; op elf lepels: meesterteken C K = Cornelis Knuysting; op één bijgemaakte lepel: Minervakop met C (keurkamer Den Haag), leeuw 2, jaarletter D = 1938, meesterteken v boven maansikkel in achthoek = zilverfabriek 'Voorschoten' N.V. (Meestertekens 10450).

Herk.: Veil. Christie, Laren 23/26-10-1979, nr. 3322, met afb.; Kunst. J. Fijnaut, Amsterdam. Aankoop 1984 (inv.nr. 1984-17).

Afb. 6. Koffiekan van zilver met zwart houten oor. H. (met oor) 22,5 cm, Br. (met oor) 25 cm, Diam. 14,6 cm. Gew. 838 gr.

AMSTERDAM, 1838, door THEODORUS GERARDUS BENTVELD. *Merken:* Minervakop met A (keurkamer Amsterdam), leeuw I, jaarletter D = 1838, meesterteken T G B boven kruisje in rechthoek = Theodorus Gerardus Bentveld (Meestertekens 10188), herkeur zwaardje.

Herk.: Kunst. A. Aardewerk, Den Haag. Aankoop 1983 (inv.nr. 1983-29).

Afb. 7. Twee bekertjes van zilver. H. 5,8 cm, Diam. 5,1 cm. Gew. 70 gr. (a); 60 gr. (b). KOPENHAGEN, GEORG JENSEN, na 1945, naar een ontwerp van SIGVARD BERNADOTTE uit 1939. *Merken:* DENMARK STERLING, GEORG JENSEN in ovaal, Sigvard (a) en DESSIN Sigvard (b), modelnummer 819 B.

Opm.: De bekertjes zijn ontworpen als onderdeel van een cocktail-set. Hiertoe

behoort o.a. een cocktail-shaker, waarvan het museum een exemplaar bezit (inv.nr. 1979-30; *Bulletin van het Rijksmuseum* 33 (1985), pp. 47 en 52, afb. 10).

Herk.: Geschenk van jonkheer en mevrouw de Geer-van der Tak te Amsterdam t.g.v. het 100-jarig bestaan van het Rijksmuseum-gebouw, 1985 (inv.nr. 1985-22 a/b).

Afb. 8. Koffieservies van zilver met oren en dekselknoppen van zwart hout, bestaande uit een koffiekan, een melkkan, een roomkan en een suikerpot. H. koffiekan 15 cm, H. melkkan 15,5 cm, H. roomkan 8,3 cm, H. suikerpot 7,8 cm. Gew. koffiekan 342 gr., melkkan 366 gr., roomkan 118 gr., suikerpot 166 gr.

DEN HAAG, J. STELTMAN, 1940, naar een ontwerp van Steltman uit 1932.

Merken: Minervakop met C (keurkamer Den Haag), leeuw 2, jaarletter F = 1940, meesterteken J S in monogram in achthoek = J. Steltman (in twee groottes; niet in Meestertekens), winkeliersmerk J. STELTMAN, C 2 in rechthoek. *Opm.:* Voor een zelfde servies, waartoe bovendien een mokka-kan behoort, zie cat. tent.

Nederlands zilver 1815-1960, Haags Gemeentemuseum, Den Haag 1960/61, nr. 241, met afb. Dit servies werd in 1971 door het Haags Gemeentemuseum verworven (met uitzondering van de melkkan).

Herk.: Verz. W. Bakker, Amsterdam. Aankoop 1985 (inv.nr. 1985-11).

Afb. 9. Pennebak van koper. H. 2,5 cm, Br. 16,6 cm, L. 35,7 cm. AMSTERDAM, 't Binnenhuis', naar ontwerp van JAC. VAN DEN BOSCH (1868-1948), begin 20ste eeuw.

Opm.: De bak is versierd met zeepaardjes. In het midden op de buitenkant van de lange zijden staan de merken H B als spiegelmonogram (voor Het Binnenhuis) en J V D B als monogram (voor Jac. van den Bosch), beide in een cirkel. *Herk.:* Verz. mevr. H. L. Veltman-Cruger, Heemstede. Geschenk van mevr. H. van Deth-Veltman, Bloemendaal, 1984 (inv.nr. 1984-37).

Afb. 10. Melk- of koffiekan van porselein, met rose fond en veelkleurig beschilderd met vogels op en bij een boomstam. H. 18 cm, Diam. 9,5 cm. WEESP, beschilderd in LOOSDRECHT, ca. 1775. Geen merken.

Opm.: De kan werd in 1982 geveild in Engeland samen met een servies, waartoe ook afb. 11 behoort. Dit servies bevond zich in 1982 op de Antiekbeurs te Delft bij de kunst. A. Aronson (Amsterdam). De kan behoort waarschijnlijk van oorsprong niet tot dit servies, daar oor en tuit beschilderd zijn in zwart en goud, hetgeen bij de overige stukken niet het geval is. De vorm van de kan is typisch voor Weesp. De kan behoorde waarschijnlijk tot de onafgewerkte voorraad van de Weesper fabriek, die Ds. de Mol verwierf en die later in Loosdrecht van een decor werd voorzien.

Herk.: Kunst. R. Williams, Londen. Aankoop 1982 (inv.nr. 1982-60).

Afb. 11. Kopje van porselein, met rose fond en veelkleurig beschilderd met een vogel op een grondje.

H. 4,3 cm, Diam. 7,3 cm. WEESP, beschilderd in LOOSDRECHT, ca. 1775. Merk: ingegrift BX (of 13X).

Opm.: Zie bij afb. 10.

Herk.: Kunst. R. Williams,

Londen. Aankoop 1982 (inv.nr. 1982-61).

Afb. 12. Onbekende kunstenaar, ZUID-NEDERLAND (Brussel?), ca. 1540.

Druivenoogst. Pen in bruin over zwart krijt, 269 × 416 mm; rechts onderaan opschrift *Bernardi van Orley* en 2, in het handschrift van P. J. Mariette en zijn merk L.2097. *Opm.*: De tekening is waarschijnlijk een ontwerp voor een tapijt in een serie met de seizoenen of de maanden. Een tweede tekening uit deze serie wordt ook in het Rijksprentenkabinet bewaard (inv.nr. 1953: 135).

Litt.: K. G. Boon, *Netherlandish Drawings of the 15th and 16th centuries in the Rijksmuseum*, Den Haag 1978, bij nr. 550. *Herk.*: Vermoedelijk veil. verz. Pierre Crozat, Parijs 10-4-1741, in nr. 799: *Huit grands & beaux Dessins de chasses, 2 sujets Champêtres...* (aan Mariette); veil. verz. P. J. Mariette, Parijs 15-11-1775, in nr. 969; verz. Fourquevaux; veil. V.W. van Gogh, Amsterdam 2-12-1913, nr. 576; vermoedelijk verz. Jhr. Ch. F. van de Poll, later diens kleindochter A. C. Baronesse Wittert van Hoogland-van de Poll, veil. Sotheby Mak van Waay, Amsterdam 26-11-1984, nr. 19; kunsth. Th. Laurentius, Voorschoten (cat. 1985, nr. 1). Bruikleen van de Rijksmuseum-Stichting, 1985 (inv.nr. 1985: 19).

Afb. 13/14. PIETER DE KEMPE-NEER (Pedro de Campaña) (Brussel 1503-1580).

13. Zittende naakte man naar rechts.

Penseel in grijs, met wit gehooft op blauw papier, 215 × 106 mm; links onderaan opschrift (*Peeter de Kempener van Brussel*); rechts onderaan

onbekend verzamelaarsmerk. 14. Zittende geklede man naar rechts.

Penseel in grijs, met wit gehooft, op blauw papier, 214 × 103 mm; links onderaan opschrift *Peetter de Kempener*, rechts onderaan onbekend verzamelaarsmerk.

Opm.: Na een verblijf in Italië werkte De Kempeneer van 1537-1563 in Spanje. Hij schilderde hoofdzakelijk bijbelse voorstellingen. Aan hem toegeschreven tekeningen zijn zeldzaam. De Kempeneer tekende hier de figuur tweemaal in dezelfde stand, resp. naakt en gekleed. Misschien zijn het studies voor een schilderende Apelles.

Herk.: Veil. Sotheby Mak van Waay, Amsterdam 26-11-1984, nr. 3. Aankoop 1984 (inv.nr. 1984:124/125).

Afb. 15. FRANCISCUS XAVERIUS XAVERY (Den Haag 1740-?). Zittende jonge vrouw met een pekinese hondje op schoot.

Penseel in grijs, met lichtgrijze kaderlijn, 165 × 131 mm. Rechts onderaan gesigneerd: *F: Xavery. f.*

Opm.: De tekening is vermoedelijk ontstaan in Den Haag waar de kunstenaarsfamilie Xavery woonde, en waar Franciscus, zoon van de beeldhouwer Jean-Baptiste, in 1768 lid van Pictura was. In dit portret - zeldzaam voor hem, die vooral landschappen met vee schilderde - is door een geraffineerde penseeltechniek een bijna internationale elegance bereikt.

Herk.: Veil. verz. J. Masson (merk L.1494a), Parijs 6-12-1923, nr. 163; veil. Sotheby, Londen 20-5-1985, nr. 423. Aankoop 1985 (inv.nr. 1985: 17).

Afb. 16. FRANCIS TOWNE (Exeter? 1739/1740-1816 Londen).

In het park van de Villa Mondragone in Frascati. Potlood, pen en penseel in grijs, 257 × 381 mm; verso opschrift *No. 60. In the Villa Dragona, Francis Towne, 1781. Opm.*: Towne bezocht Italië in 1780/1781. Uit die tijd zijn vier series tekeningen bewaard uit Rome, Napels, Albano en omgeving, en overige Italiaanse streken. Van deze laatste serie van 64 is onze tekening nr. 60. *Litt.*: A. P. Oppé, Francis Towne, Landscape Painter, *Journal of the Walpole Society* 8 (1919/20), p. 108, n. 2. *Herk.*: Verz. James White; verz. John Herman Merivale en nakomelingen; verz. Sir Michael Sadler; verz. Sir William Worsley, 4th Baronet; veil. Christie, Londen 20-11-1984, nr. 69. Aankoop 1984 (inv.nr. 1984: 120).

Afb. 17. JOSEPH FARINGTON (Leigh 1747-1821 Manchester). Gezicht op Blenheim Palace over het meer.

Pen in bruin, pen en penseel in grijs over een schets in potlood, 328 × 485 mm; links onderaan gesigneerd en gedateerd *Jos. Farington 1792*; midden onderaan op de oude opzet *Blenheim*.

Opm.: Naar deze tekening maakte J. C. Stadler een aquatint in kleuren (uitgave J. & J. Boydell, 1793) die te zamen met de tekening werd aangekocht. *Herk.*: Veil. Sotheby, Londen 21-11-1984, nr. 80. Aankoop 1984 (inv.nr. 1984: 121).

Afb. 18. DAVID COX (Birmingham 1783-1859 Harborne). Tuintrap bij Haddon Hall (Derbyshire).

Potlood, aquarel en dekverf, hier en daar opengeschrapt, 365 × 258 mm; rechts onderaan gesigneerd *D. Cox*. *Opm.*: Haddon Hall, sinds

omstreeks 1700 onbewoond en in het begin van onze eeuw gerestaureerd, was een van Cox' meest geliefde plaatsen. Hij verbleef er voor het eerst in de zomer van 1831. In de jaren dertig en veertig zou Cox herhaaldelijk naar zijn 'favourite old Haddon' terugkeren. *Litt.*: N. Neal Solly, *Memoir of the life of David Cox*, London 1875.
Herk.: Verz. Pierre Jeannerat, o.B.E.; kunsth. Spink & Son, Londen (*Annual exhibition*, 1985, nr. 49). Aankoop 1985 (inv.nr. 1985: 18).

Afb. 19. HENDRIK JOHANNES WEISSENBRUCH (Den Haag 1824-1903).
 Gezicht op het Dekkersduin bij Den Haag, ca. 1860.
 Aquarel, 267 × 330 mm; rechts onderaan gesigneerd:
J. H. Weissenbruch.
Opm.: Het thans bebouwde Dekkersduin was een plek, die Weissenbruch vaak bezocht. Het Prentenkabinet bezit ook een aquarel, waarop het duinlandschap van een ander punt is gezien en die 1857 wordt gedateerd.
Tent.: *Dutch Drawings*, Washington e.a., 1958/1959, nr. 134.
Herk.: Verz. Mevrouw M. Baur de Boer-van Kollenburg, Hergiswil; kunsth. P. de Boer, Amsterdam. Aankoop 1985 (inv.nr. 1985: 2).

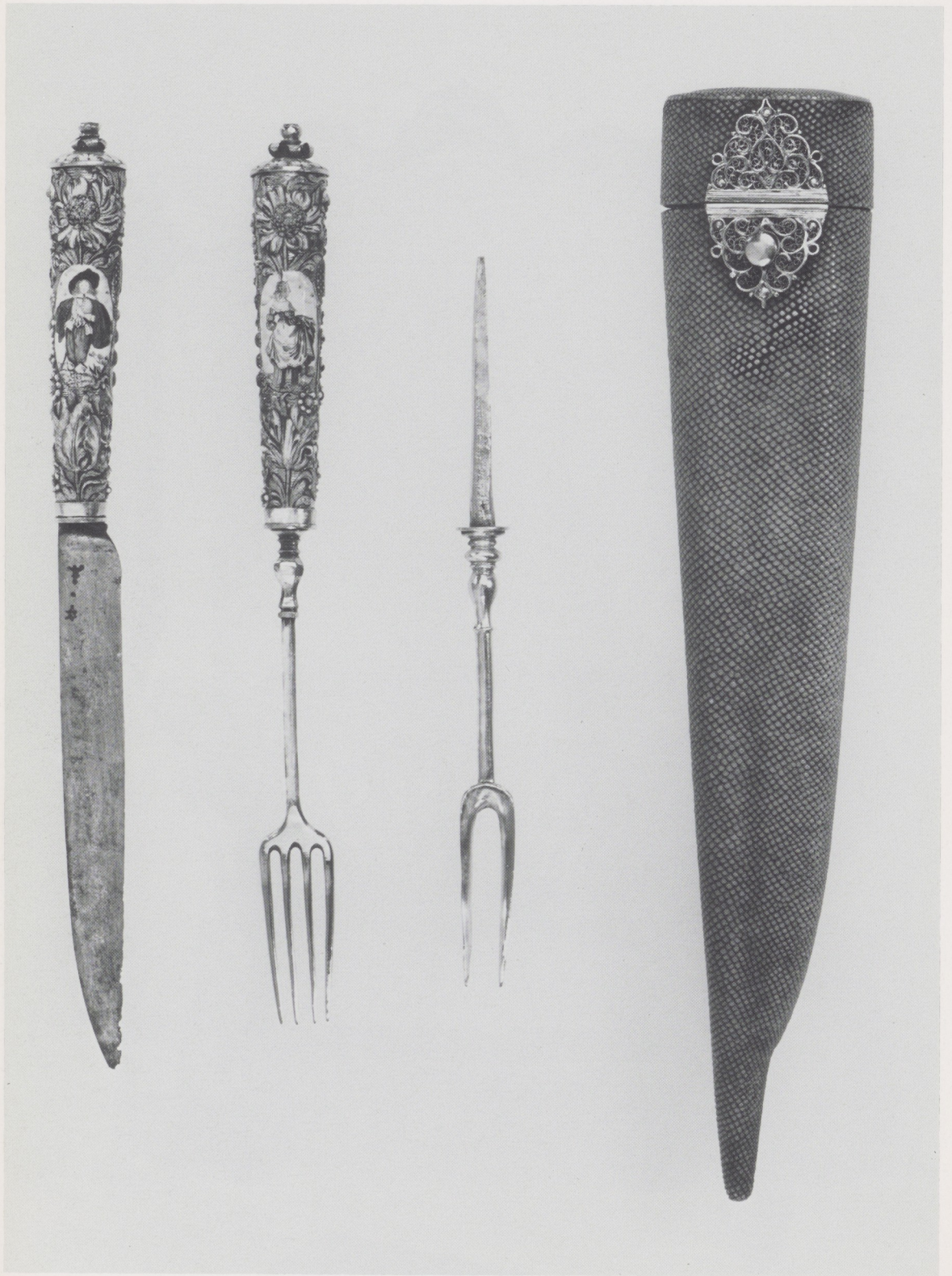
Afb. 20. THEODOOR VAN HOYTE-MA (Den Haag 1863-1917).
 Vijf schetsen naar werken van Hoytema met vermelding van de prijzen en onderwerpen.
 Aquarel op briefpapier van G. van Mesdag, Hilversum, 212 × 315 mm; links bovenaan gedateerd 6 Jan. 1913, rechts gesigneerd *Th van Hoytema*.
Herk.: Veil. Van Gendt, Amsterdam 14-3-1985, nr.

1461. Aankoop 1985 (inv.nr. 1985: 4).

Afb. 21. REYER JOHAN ANTONIE STOLK (Ngoenoet 1896-1945 Amsterdam).
 Reclameontwerp voor Fokker's Parasol-eendekker.
 Pen en penseel in zwart en aquarel over een schets in potlood, 324 × 250 mm; rechts onderaan in de voorstelling gesigneerd *Reyer*.
Opm.: Een van vier ontwerpen voor de vliegtuigfabriek Fokker, behorend tot 42 tekeningen en prenten van dezelfde kunstenaar, die tezamen werden verworven.
Herk.: Verz. Mevrouw E. Plantenga, Amsterdam. Aankoop uit het F. G. Waller-Fonds, 1984 (inv.nr. 1984: 72).

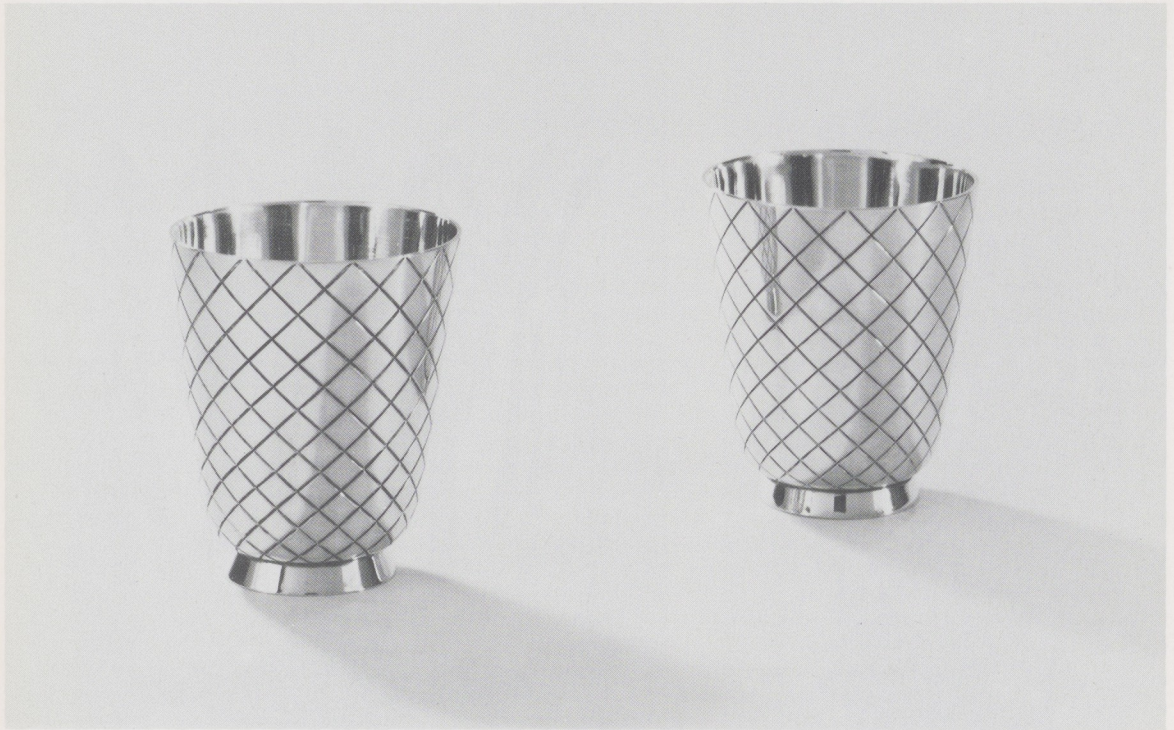
4

5

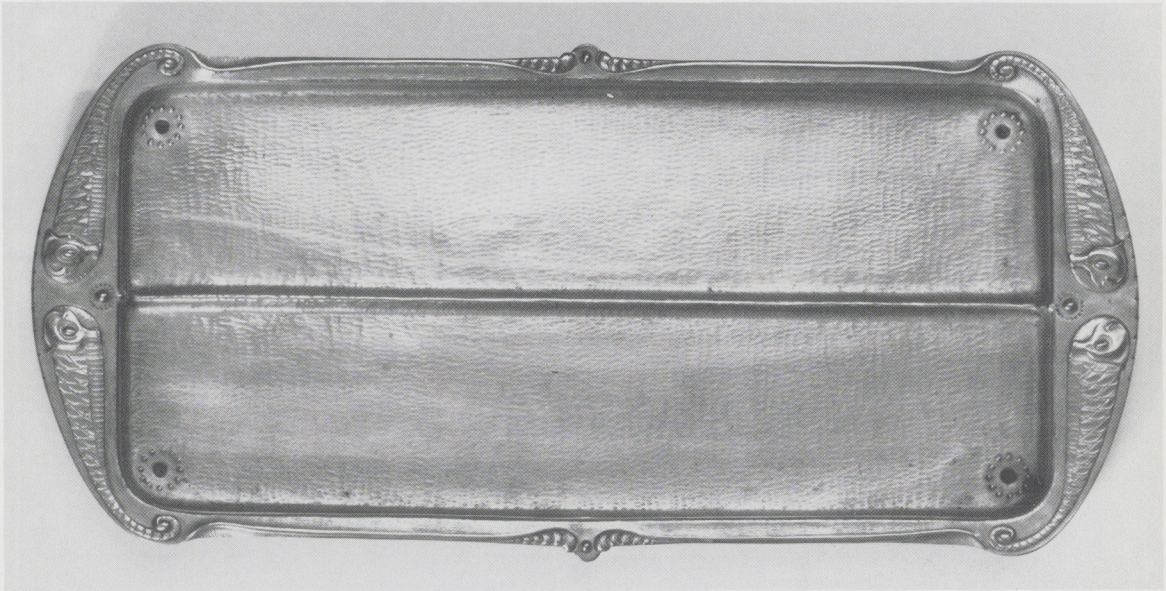
6

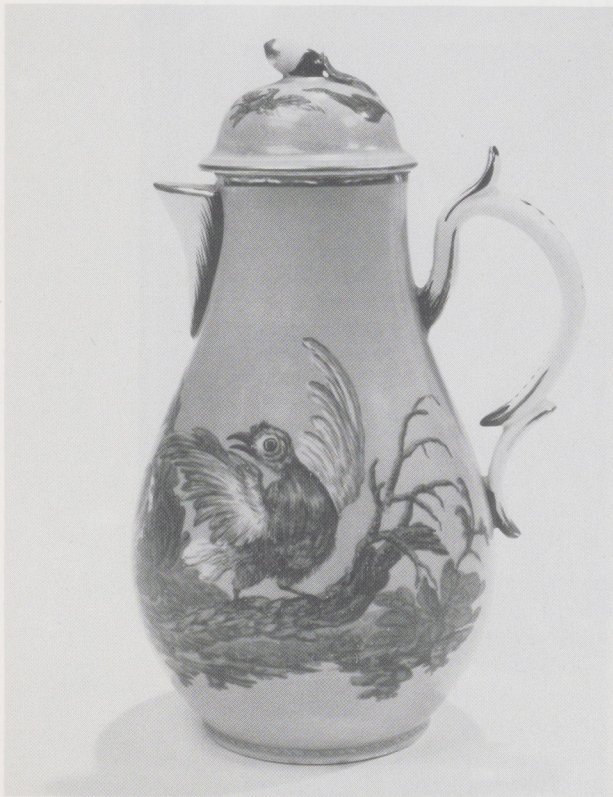
7

8

9

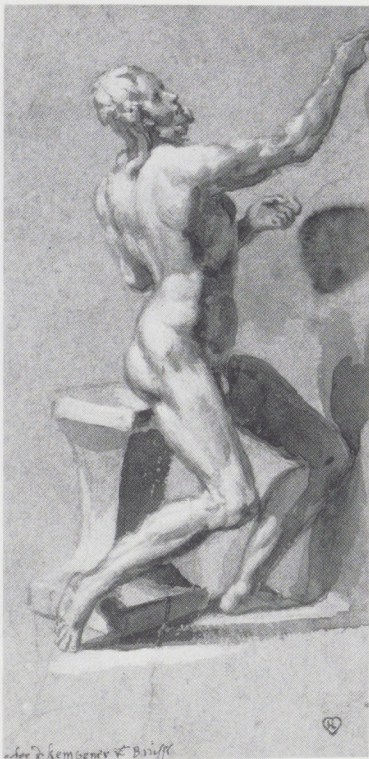
10

11

12

Jean de Kempener & Baiffé

13

Jean de Kempener

14

16

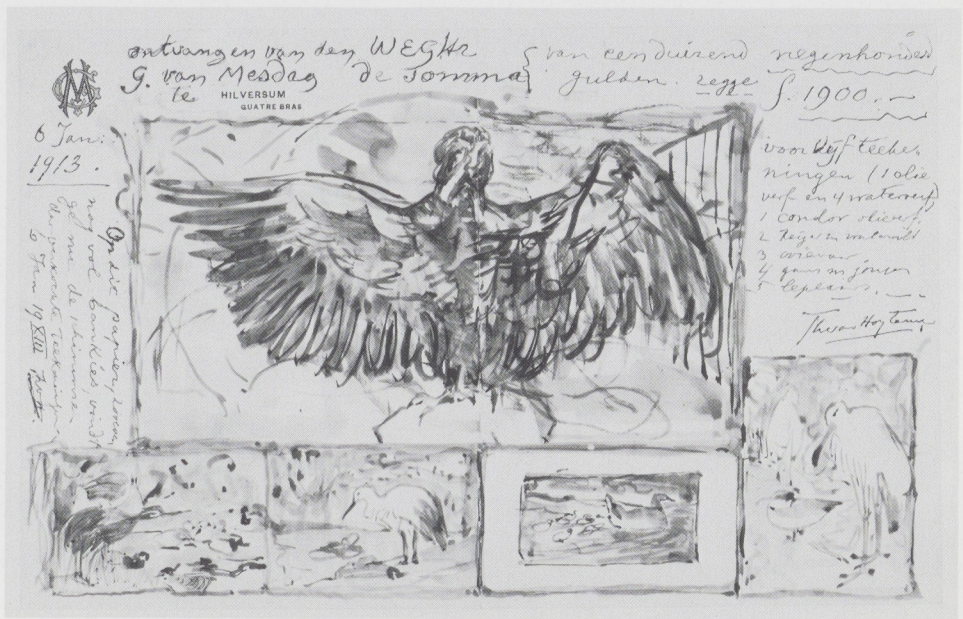

17

19

20

FOKKER'S
PARASOL-DEKKER
GEEN SPANDRADEN:
GROOT STYGVERMÖGEN